

گام به گام مطالعات
اجتماعی هفتم

قسمت اول :

پاسخ فعالیت های
کتاب

پاسخ های پیشنهادی فعالیت های مطالعات اجتماعی هفتم

درس ۱ :

فعالیت ۱- چند مورد از نعمت های الهی و حق برخورداری از آنها را توضیح دهید ؟

نعمت برخورداری عشق و محبت نعمت خانواده ، نعمت خوراک و پوشاک ، نعمت داشتن استعداد و توانایی و حق شکوفا شدن آن و حق راز و نیاز کردن . استفاده از گیاهان، جانوران و آب برای تغذیه، استفاده از هوا برای نفس کشیدن، استفاده از منابع و معادن برای تأمین نیازهای زندگی و ساختن ابزار و وسایل، برخوردار شدن از محبت دیگران، برخورداری از استعداد آموختن و داشتن قوه عقل و شعور...

۲ - آیا همه انسانها صرف نظر از قوم ، نژاد ، زبان ، اعتقادات ، ثروت ، فقر و ... دارای حقوق طبیعی هستند ؟ چرا ؟

بله انسانها صرف نظر از تفاوت هایی که از نظر نژادی ، اعتقادی و ... دارند . دارای حقوق طبیعی هستند ، زیرا خداوند همه را یکسان آفریده است و همه در انسان بودن مشترک هستند .

درس ۲ :

مربوط به فعالیت ۱

۱ - آقای مسعودی ۴۰ سال دارد و پزشک است . او دارای همسر و سه فرزند است و در یک آپارتمان زندگی میکند . به نظر شما او در هر یک از نقش های زیر چه مسئولیتهایی بعهده دارد ؟

بعنوان پدر : وسایل مورد نیاز خانه را بخرد . در مواقع حساس تصمیمات لازم و مهم را بگیرد . مراتب محبت و احترام به فرزندان ، تلاش برای تربیت صحیح آنها فراهم آورد . امکانات تحصیل و شکوفایی استعداد های فرزندان فراهم کردن غذا ، لباس و مسکن برای آنان .
بعنوان همسر : محبت ، توجه و احترام به همسر همکاری و تقسیم کار با همسر در انجام امور منزل ، همکاری و هم دلی در تربیت فرزندان ، فراهم کردن وسایل زندگی مانند غذا ، لباس و مسکن مناسب .

بعنوان پزشک : به بیماران خود رسیدگی و برای بهبود آنها تلاش کند .
بعنوان فرزند پدر و مادر خود : محبت ، توجه و احترام نسبت به پدر و مادر ، دیدار آنان ، برآوردن خواسته هایشان و کمک و رسیدگی به آنان .

عنوان همسایه : محبت و احترام به همسایه ، جلوگیری از ایجاد مزاحمت برای همسایه ، مشارکت در اداره ساختمان ، ارتباط مناسب

و کمک و همدلی به همسایگان در موقعیت های مختلف

مربوط به فعالیت ۲ :

هدف :

نوشتن چنین نامه ای علاوه بر توجه دادن افراد و تفکر درباره نعمتهای الهی و آثار سودمند برای تربیت دینی، در تقویت روحیه و اعتماد به نفس افراد، نقش مؤثری خواهد داشت؛ زیرا ما انسانها معمولا از نعمتهایی که داریم، غافلیم و گاه بیشتر به آنچه نداریم، توجه میکنیم. تفکر درباره این موضوع موجب میشود که بیشتر، قدر چیزهایی را که داریم، بدانیم.

مربوط به فعالیت ۴ :

یکی از شگفتی ها کلیه ها هستند . ما دو کلیه در سمت راست و چپ بدن خود داریم که کار آنها تصفیه خون و دفع سموم بدن است .

توجه کنید که این درس زمینه خوبی است برای آنکه دانش آموزان به ورود مواد مضر به بدن خود و فعالیتهای نامناسب حساس شوند.

تداوم این حساسیتهای در آینده در پیشگیری از رو آوردن به سیگار یا مواد مخدر و... نیز سودمند خواهد بود. در این درس علاوه بر مراقبت

از جسم، محافظت از روح و روان نیز مطرح شده است؛ به طوری که دوری از گناه و خطا و حفظ زبان و چشم و دست و پا از کارهای

خطا، نیز مورد بحث قرار میگیرد.

فعالیت ۵ و ۶:

پاسخ آزاد و براساس سلیقه دانش آموز

درس ۳ :

فعالیت ۱

۱ - همفکری کنید و بگوئید چه مشکلات و شرایط دیگری ممکن است در اردوی شما بوجود بیاید ؟

امکان دارد بعضی از اعضای گروه بدون اطلاع رهبر اردو را ترک کرده و به مکان های خطرناک بروند .

۲ - اکنون نتیجه تصمیمات خود را به صورت مقررات اردوروی یک صفحه کاغذ بنویسید و در کلاس بخوانید .

۱ - نسبت به وسایل یک دیگر احساس مسئولیت داشته باشیم و هر کس در حفظ وسایل شخصی خود نهایت دقت را داشته باشد .

۲ هنگام خواب از ایجاد صدای بلند و گوش خراش پرهیز کرده و آرامش را حفظ کنید .

۳ بعد از استفاده از وسایل و ظروف هر یک از آنها را در جای مخصوص خود قرار دهید .

۴ زمان حرکت و گردش گروهی در ساعت معین حضور داشته باشید .

۲ - آیا همه اعضا حق اظهار نظر در باره موضوع را داشتند ؟

بله ، همه اعضای گروه با در نظر گرفتن ادب ، احترام ، می توانند نسبت به برنامه های گروه اظهار نظر کنند .

- اگر پس از تصمیم گیری یک نفر با تصمیم شما مخالفت می کرد چه می کردید ؟

با احترام به او می گوئیم که تصمیمات گروهی برسلاقی شخصی ارجحیت دارد . اگر چه به نظر او احترام می گذاشتیم . اما چون اردوی کارگروهی است ، و سرنوشت افراد به یکدیگر وابسته است . همه باید تابع قوانین باشیم .

۵ - به این موقعیت ها توجه کنید و بگوئید هر کدام چه پیامدهایی دارد و کدام حقوق نادیده گرفته می شود ؟

الف-) فردی زباله های خانه خود را در گوشه پارکی مقابل محوطه بازی کودکان بریزد ؟

حقوق بچه ها و کودکان زیر پا گذاشته می شود و محیط زیست آلوده می شود .

ب-) فردی بخواهد خارج از صف افرادی که در نانوایی ایستاده اند ، نان بگیرد ؟

بی نظمی و هرج مرج و یا اختلاف و درگیری بین افراد حاضر در صف

نظم جمعی و وقت افرادی که در صف هستند زیر پا گذاشته می شود .

ج-) فروشنده ای که رایانه ای را فروخته ، وقتی مشتری از او برگه خرید می خواهد به او نمی دهد ؟

حقوق آگاهی و انتخاب مشتری را نادیده گرفته است . نارضایتی از خرید ونا راحتی ازفروشنده واختلاف

د-حق برخورداری امنیت و آرامش- تصادف راه بندان وتراфик سنگین

ه- حق برخورداری امنیت و آرامش عابران- برخورد با فردی ومصدومیت وی

۶- به چند گروه تقسیم شوید و یک مکان گروه اجتماعی را انتخاب کنید . جدولی دو ستونی رسم کنید که در آن مقررات مربوط به آن

بمب بنزین : ورود یا صف نظم و احترام به حقوق دیگران

کتابخانه : رعایت سکوت هنگام مطالعه ، احترام به حقوق دیگران ، ایجاد آرامش

بارک : نریختن زباله در بارک حفظ پاکیزگی محیط زیست ، جلوگیری از بیماری

ویا مکانی مانندمسجد را در نظر می گیریم:

مقررات	کارکرد مقررات
- در آوردن کفشها و قرار دادن آنها در جاکفشی	احترام به شعائر دینی، حفظ بهداشت، نظم، حفظ ایمنی و جلوگیری از آتش سوزی
- دست نزدن به درجه بخاری	حفظ نظم
- گذاشتن مهر و جانمازها در جای خود	احترام به نمازگزاران
پس از اداى نماز	(صرفه جویی در مصرف انرژی) احترام به حقوق دیگران
- با صدای بلند حرف نزدن و نخندیدن	
- خاموش کردن لامپها پس از خروج از اتاق یا ...	

درس ۴ :

فعالیت ۲ صفحه ۱۶ :

یعنی همه افراد کشورمان از زن و مرد در حمایت یکسان قانون قرار دارند و همه از حقوق انسانی ، سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلامی برخوردارند . قانون به طور یکسان در مورد همه افراد جامعه حکم صادر می کند . و مقام و پست و... تفاوتی در مقابل قانون نمی کند .

مثال: هر کس از چراغ قرمز عبور کند جریمه شود، چه بیسواد باشد، چه استاد دانشگاه، چه انسان فقیری باشد و چه پولدار. مثال دیگر: هرکس نسبت به دیگری افترا بزند یا دیگری را مضروب کند از هرقتشر و طبقه ای که باشد، مرتکب جرم شده است.

درس ۵ :

فعالیت ۱ صفحه ۲۰

مجروح یا کشته افراد- بی خانمان شدن افراد- قطع آب و برق- کمبود آذوقه و دارو- شیوع و گسترش بیماری ها...

فهرست نیازهای مردم ممکن است شامل مواد غذایی، دارو، پزشک و دستیار، خواربار، آب آشامیدنی، پتو، چادر و

خانه های موقت، تانکر آب برای مصارف بهداشتی، ظروف و وسایل زندگی، مددکار اجتماعی برای صحبت کردن و

تسلی دادن به آسیب دیدگان، افرادی که بتوانند مجروحان را به مراکز درمانی منتقل کنند و... باشد.

فعالیت ۲- صفحه ۲۱

روزی روزگاری پسرک فقیری زندگی می کرد که برای گذران زندگی و تامین مخارج تحصیلش دست فروشی می کرد. از این خانه به آن خانه می رفت تا شاید بتواند پولی بدست آورد. روزی متوجه شد که تنها يك سکه ۱۰ سنتی برایش باقیمانده است و این درحالی بود که شدیداً احساس گرسنگی می کرد. تصمیم گرفت از خانه ای مقداری غذا تقاضا کند. بطور اتفاقی درب خانه ای را زد. دختر جوان و زیبایی در را باز کرد. پسرک با دیدن چهره زیبای دختر دستپاچه شد و بجای غذا ، فقط يك لیوان آب درخواست کرد.

دختر که متوجه گرسنگی شدید پسرک شده بود بجای آب برایش يك لیوان بزرگ شیر آورد. پسر با طمانینه و آهستگی شیر را سر کشید و گفت : «چقدر باید به شما بپردازم؟». دختر پاسخ داد: « چیزی نباید بپردازم. مادر به ما آموخته که نیکی ما به ازائی ندارد.» پسرک گفت: « پس من از صمیم قلب از شما سپاسگذاری می کنم»

سال ها بعد دختر جوان به شدت بیمار شد. پزشکان محلی از درمان بیماری او اظهار عجز نمودند و او را برای ادامه معالجات به شهر فرستادند تا در بیمارستانی مجهز، متخصصین نسبت به درمان او اقدام کنند.

دکتر هوارد کلی، جهت بررسی وضعیت بیمار و ارائه مشاوره فراخوانده شد. هنگامی که متوجه شد بیمارش از چه شهری به آنجا آمده برق عجیبی در چشمانش درخشید. بلافاصله بلند شد و بسرعت بطرف اطاق بیمار حرکت کرد. لباس پزشکی اش را بر تن کرد و برای دیدن مریضش وارد اطاق شد. در اولین نگاه او را شناخت. سپس به اطاق مشاوره بازگشت تا هر چه زودتر برای نجات جان بیمارش اقدام کند. از آن روز به بعد زن را مورد توجهات خاص خود قرار داد و سر انجام پس از يك تلاش طولانی علیه بیماری، پیروزی از آن دکتر کلی گردید.

آخرین روز بستری شدن زن در بیمارستان بود. به درخواست دکتر هزینه درمان زن جهت تأیید نزد او برده شد. گوشه صورتحساب چیزی نوشت. آن را درون پاکتی گذاشت و برای زن ارسال نمود.

زن از باز کردن پاکت و دیدن مبلغ صورتحساب واهمه داشت. مطمئن بود که باید تمام عمر را بدهکار باشد. سرانجام تصمیم گرفت و پاکت را باز کرد. چیزی توجه اش را جلب کرد. چند کلمه ای روی قبض نوشته شده بود. آهسته ان را خواند:

بهای این صورتحساب قبلاً با يك لیوان شیر پرداخت شده است.

مربوط به فعالیت ۳ صفحه ۲۱ :

پاسخهای احتمالی:

گروه اول: چگونه کمکهای اولیه به مجروحان برسانیم؟ چگونه و با چه وسایلی مصدومان را به مراکز درمانی برسانیم؟ با کودکان چگونه رفتار کنیم؟

چگونه غذا و دارو را بین حادثه‌دیدگان توزیع کنیم؟ و....

گروه دوم: از اهالی محل یا دانش آموزان مدرسه بخواهیم کمکهای خود را در محلی با نظارت یک گروه جمعآوری کنند (غرغه ای برای این کار تشکیل بدهیم) پتو، غذا، وسایل زندگی، اسباب بازی، دارو، چادر و... را جمع آوری می کنیم. شماره حسابی در بانک افتتاح و از مردم میخواهیم کمکهای نقدی خود را به این شماره حساب بریزند. در جمع آوری کمکها و اطلاع رسانی به مردم و بسته بندی کمکهای غیرنقدی همکاری میکنیم.

مربوط به فعالیت ۴ - صفحه ۲۲ :

طرح دادرسی به معنی دانش آموزان آماده برای روزهای سخت مانند سیل و زلزله است ، دادرسی یعنی بی اثر نبودن .

و بر همین اساس با همکاری هلال احمرآموزش های لازم (هشت مهارت امدادی) به دانش آموزان داده می شود تا در زمان وقوع حوادث احتمالی، از خود و اطرافیانشان محافظت کنند.

مربوط به فعالیت ۵ - صفحه ۲۲ :

شعر از سعدی است و معنای آن این است:

جامعه انسانی مانند پیکر یک انسان است. همه انسانها را خداوند و یک خالق آفریده و سرشت مشابهی دارند و مانند پیکر واحد هستند؛ همان طور که در یک پیکر اگر عضوی بیمار باشد، بقیه اعضا نمیتوانند به کار خود ادامه دهند و ناآرام اند، در یک جامعه انسانی نیز اگر بعضی افراد دچار گرفتاری و درد باشند، بقیه نمیتوانند ساکت بمانند و اگر تو از رنج دیگران فارغی، سرشت انسانی خودت را گم کرده ای.

درس ۶ :

فعالیت ۱- صفحه ۲۴

الف) بیمه ای است که براساس قرارداد اگر درطول سال تحصیلی برای دانش آموزان حادثه ای رخ بدهد به موجب قانون بیمه جبران خسارت می کند.

ب) ۸۰۰۰ تومان

ج) -در صورت فوت بیمه شده بر اثر حادثه، مبلغ ۵۰ میلیون ریال به افراد ذینفع قانونی پرداخت خواهد شد.

-در نقص عضو کلی و جزئی دائم ناشی از حادثه مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال و

-جبران هزینه های سرپایی و بیمارستانی ناشی از حادثه نیز مبلغ ۱۰ میلیون ریال غرامت برای بیمه شده پرداخت می شود.

-بیمه شدگان می توانند تا مبلغ ۱۵ میلیون ریال از مزایای بخش درمان بیمه نامه بهره مند شوند.

-هزینه‌های درمان اعمال جراحی ناشی از بیماری به شرط بستری در بیمارستان، مازاد بر تعهدات بیمه پایه شامل خدمات درمانی، تامین اجتماعی و سایر سازمان‌های بیمه ای را تا سقف پنج میلیون ریال قابل پرداخت اعلام کرد. (براساس تعهدات سال ۱۳۹۳)

(د) یک سال تحصیلی

مربوط به فعالیت ۲ صفحه ۲۷ :

امام علی (ع) در قبال از کارافتادگان و بازنشستگان معتقد بودند، حکومت در برابر آنها موظف است. در واقع تکلیف جامعه و توجه به روزهای سختی و ناتوانی افراد را در آموزه های دینی مان نشان میدهد. -- ترویج فرهنگ بیمه-

مربوط به فعالیت ۳- صفحه ۲۷

الف) بیمه درمان- حوادث تحصیلی- منازل مسکونی- بیمه عمر- بیمه بدنه و شخص ثالث اتومبیل و....

-در زمان وقوع حوادث تمام یا بخشی از خسارات را جبران می کنند و موجب می شوند خانواده بدون نگرانی و دلهره به زندگی ادامه دهند.

ب) بیمه سرقت لوازم منزل و خودرو – از کارافتادگی- بیمه روستائیان- مستمری زنان خانه دار . اطلاع ندارند ویا به اهمیت ان ها پی نبرده اند.

فعالیت ۴- ص ۲۷

قبل وقوع حادثه با پرداخت مبلغی اندک زندگی خود را در برابر حوادث معینی بیمه کنند.

درس ۷ :

مربوط به فعالیت ۱ صفحه ۳۰ :

الف) برای مثال مداد ، چوب درختان جنگل، اره برای بریدن ، کارگر، ماشین برای حمل الوار، زغال مخصوص، پول برای احداث کارخانه و... - ادامه زندگی مشکل ویا غیرممکن می شد --- در کارگاه ها و کارخانه ها به وسیله کارگران

ب) مداد : چوب، کاغذ، مغز گرافیتی، دستگاه های مختلف، نیروی انسانی، زمین و سرمایه

فعالیت ۲ صفحه ۳۲ :

در بین عوامل تولید، **نیروی انسانی** نقش محوری دارد. به عبارت دیگر انسان با نیروی فکر و کار خود میتواند منابع طبیعی را استخراج و به وسایل مورد نیاز خود تبدیل کند. همچنین انسان ابزار و وسایل کار و تولید را ابداع و اختراع کرده است.

فعالیت ۳ صفحه ۳۲ :

به نظر میرسد ابزار تولید بیشترین تغییر را داشته اند. این ابزار در واقع همان سطح فناوری در هر دوره تاریخی است. سایر عوامل تغییرات محدودتری داشته اند. البته پیشرفت ابزار تولید خود موجب شده است که منابع طبیعی با سرعت و شدت بیشتری استخراج شوند یا این پیشرفت، قدرت و توانایی انسان را برای تولید بیشتر و ابداعات جدید، افزایش داده است. بیشترین تغییرات در ابزار تولید مربوط به دو سه قرن اخیر پس از انقلاب صنعتی است که استفاده از ماشین بخار و جایگزینی ماشین به جای نیروی انسانی، شکل عمومی به خود گرفته است.

مربوط به فعالیتهای صفحه ۳۲ :

فعالیت ۸ :

تولید در مدرسه است. ممکن است دانش آموزان بتوانند با هماهنگی شما و مسئولان مدرسه در فضایی از مدرسه برای مثال سبزیجات بکارند و پرورش دهند یا محصولی را برای ارائه به سایر دانش آموزان آماده کنند.

فعالیت ۹ - صفحه ۲۴

بله- (مربوط به شهر زنجان) پنج شنبه بازار ، جمعه بازار و دوشنبه بازار- که پنجشنبه بازار در نزدیکی و اطراف مزار پایین وبالا دایر می شود ولی جمعه بازار دوشنبه بازار در بخش غربی شهر- بسیاری از ملزومات و مایحتاج شهرنشینان مخصوصا قشر ضعیف جامعه

مربوط به فعالیت ۱۰ صفحه ۲۴ :

توجه به موضوع عدم گرانفروشی و کم فروشی و غلّ و غش در فروش و توجه به اصول کسب و کار حلال.

درس ۸ :

فعالیت ۱

پول کاغذی - چک پول ها- کارت های بانکی- کارت های اعتباری و خریدهای اینترنتی

مربوط به فعالیت شماره ۲ صفحه ۳۷ :

تاریخ تولید وانقضاء - علامت استاندارد - شماره پروانه ساخت - شماره پروانه بهداشت- آدرس ومحل تولید-قیمت کالا - مواد به کارفته در آن - هشدارها و نکات ایمنی

کالایی که مهر استاندارد دارد- زیرا مطمئن تر وسالم تر است

فعالیت ۴- صفحه ۳۸ :

پیروی از مد، خودنمایی، چشم و همچشمی و ریخت وپاش درمهمانی ها وجشن ها

فعالیت ۵ - ص ۲۸

آسیبهای اخلاقی- فشار برطبیعت برای استخراج مواداولیه- اسراف وریخت وپاش - مدگرایی - چشم وهم چشمی - آلودگی محیط زیست - اختلافات خانوادگی - کاهش روابط اجتماعی - گسترش انواع بیماری ها مثل سرطان(مثل دور ریختن باتری ها)

فعالیت ۶ صفحه ۳۹ :

یک علامت بین‌المللی است که برای عمل بازیافت مواد، برگزیده شده‌است. این علامت شامل سه پیکان است که همدیگر را دنبال می‌کنند و به معنی چرخه بی‌پایان است. نحوه چرخش پیکان‌ها تداعی کننده نوار موبیوس است. (نوار موبیوس (Möbius strip) نوری است که دو لبه آن بر هم قرار گرفته و حلقه‌ای را بوجود می‌آورد. البته باید یک لبه انتهایی قبل از اتصال به لبه دیگر نیم دور چرخانده شود. می‌توان بین هر دو نقطه از سطح این نوار، بدون قطع کردن لبه آن، خط ممتدی کشید. بنابراین نوار موبیوس فقط یک سطح و فقط یک مرز (لبه) دارد. این نوار مستقلاً و به طور جداگانه توسط دو ریاضیدان آلمانی به نام‌های آگوست فردیناند موبیوس و جان بندیکت در سال ۱۸۵۸ کشف و به ثبت رسید.)

توضیحات تکمیلی:

در سال ۱۹۶۹ و اوایل ۱۹۷۰ توجه جهانی به مسئله حفظ محیط زیست در روز زمین به اوج خود رسیده بود. به همین دلیل بنیاد شیکاگو که تولیدکننده بزرگ مقوای بازیافت شده است یک مسابقه طراحی و هنری را بین تمام دانش آموزان دبیرستان‌ها و کالج‌های آمریکا برای بالا بردن سطح آگاهی در مورد معضلات زیست‌محیطی برگزار کرد. در این مسابقه طرح «گری اندرسون» از دانشگاه جنوبی کالیفرنیا برنده شد و اکنون آن طرح، علامت عمومی بازیافت مواد است.

همه چیز درباره علامت بازیافت

آیا تا بحال کنجاو شده اید این اعداد و ارقامی که ته ظرف های پلاستیکی حک شده چه هستند؟ اگر دقت کرده باشید وسط آرم بازیافت معمولا حروف یا اعداد و گاهی هر دو نوشته شده است.

اسپی دژ :

اگر هم ندیده اید نگران نباشید، متاسفانه هر لحظه ای که اراده کنید دور و برتان آنقدر ظرف پلاستیکی زیاد است که کافی است دستتان را دراز کنید تا یکیشان را بردارید.

اما داستان این اعداد: پلاستیک ها با توجه به نوعشان به ۷ گروه تقسیم بندی می شوند. با این شناخت پلاستیک های قابل بازیافت، خطرناک ، کم خطر و ... قابل شناسایی خواهند بود.

شماره ۱: PETE یا PET که همان بطری های آب معدنی است که نسبتا بی خطرند اما بدلیل متخلخل بودن آن امکان نفوذ باکتری ها به درون بطری وجود دارد پس متاسفم که بگویم بهتر است آنها را استفاده مجدد نکنید. به زباله های خشک بسپاریدشان

شماره ۲: HDPE یا پلی اتیلن متراکم. پلاستیک بی خطری است. کدر رنگ است . ظروف مایع ظرفشویی و سایر مواد شستشو از این قبیل پلاستیک ها هستند و برای بازیافت ظروف مناسبی هستند.

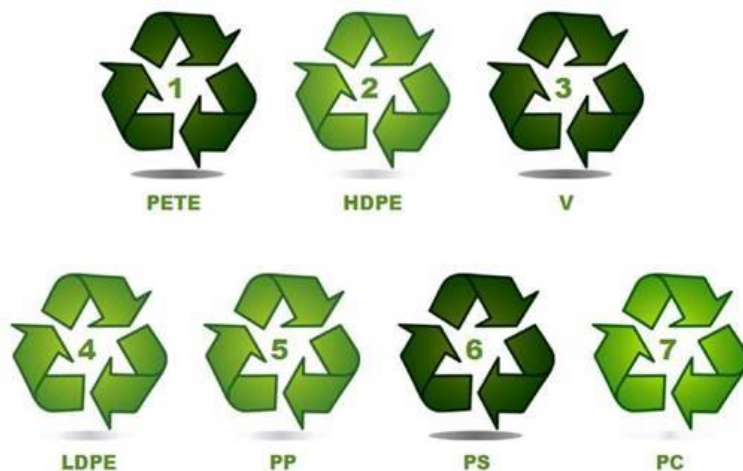
شماره ۳: PVC که معمولا لوله ها از این جنس اند و همچنین مواد اولیه پلاستیک هایی که روی ظروف غذا می کشند و بطری های روغن مایع. این گونه از پلاستیک به هیچ وجه نباید نزدیک حرارت در هنگام پخت غذا شوند چراکه گرما باعث آزاد شدن مواد شیمیایی درون PVC شده و به درون مواد غذایی در حال پخت نفوذ می کند که باعث اختلالات هورمونی می شوند پس تا جایی که می توانید از استفاده ی ظروف با این جنس خودداری کنید . هرگز مواد را با پلاستیک رویش در مایکروویو نگذارید . راستی این PVC ها بد قلند و به راحتی بازیافت نمی شوند.

شماره ۴: LDPE یا پلی اتیلن با تراکم کم. همان کیسه های نایلونی خرید . این کیسه ها بی خطرند اما متاسفانه و متاسفانه معمولا غیر قابل بازیافت.

شماره ۵: PP یا پلی پروپیلن . ظرف ماست و ظروف مشابه که دهانه گشادی دارند. همچنین نی نوشیدنی ها . بی خطرند و به راحتی بازیافت می شوند.

شماره ۶: PS یا پلی استیرن ها. همان ظروف یکبار مصرف . در این ظروف مواد سمی بالقوه وجود دارد بویژه هنگام گرم شدن . تا جایی که می شود از این ظروف استفاده نکنید. بیشتر مواقع غیر قابل بازیافتند.

شماره ۷: همان گزینه معروف سایر موارد. از کیس کامپیوتر و iPod گرفته تا ظروف غذا. استفاده از این جنس پلاستیک بویژه برای غذا همیشه آخرین گزینه تان باشد و این شماره ۷ هم معمولا غیر قابل بازیافت است.

فعالیت های درس ۹

فعالیت ۱ - ص ۴۲

روستای مهدیه در دامنه کوه های البرز قرار گرفته و به علت مجاورت با کویر آب و هوای گرم و خشکی دارد. و زمین های آن پوشیده از شنزار و نمکزار است کشاورزی محدودی دارد... اما روستای وتایی در غرب ایران و در زاگرس مرطوب قرار گرفته و دارای آب و هوای معتدل و مرطوب است دارای رودهای پر آب و زیادی است به همین علت کشاورزی آن بسیار پر رونق است.

فعالیت ۲ - ص ۴۴:

هدف از این پرسش تقویت مهارت طرح سؤال است که اولین مقدمه هر کاوشگری است.

مربوط به فعالیت ۳ و ۴ :

نقشه ناهمواری ها: کو هها، جلگه ها، قله های بلند، کوهپایه ها با رنگ قهوه ای تا زرد کم رنگ

و ارتفاعات با رنگ سبز مشخص شده است.

نقشه گردشگری: هتل ها، بوستان ها، فضای سبز، ترمینال، فرودگاه، موزه ها، بناهای تاریخی و...

نقشه تقسیمات کشوری: استان ها، مراکز استان، شهرستان ها و...

نقشه راه ها: راه های اصلی و فرعی، بزرگراه و آزاد راه، پمپ بنزین، پل، راه آهن و...

مربوط به فعالیت ۶ و ۵ ص ۴۵:

۵- از میدان انقلاب تا ابتدای بلوار کشاورز، روی نقشه حدود ۴ سانتی متر است که روی مقیاس مدرج معادل ۸۰۰ متر خواهد بود.

۶- از میدان انقلاب تا چهارراه فلسطین نیز حدود ۵ / ۵ سانتی متر است که روی مقیاس مدرج معادل ۱۱۰۰ متر می باشد.

(یک کیلومتر و ۱۰۰ متر) $1 / 100 = 1100 / 1000$

مربوط به فعالیت ۷- ص ۴۶

عکس شماره ۱: یک روستا را نشان می دهد.

روستا در دامنه کوه واقع شده است و جاذبه گردشگری دارد؛ چون در این منطقه

صنایع دستی نیز برای فروش گذاشته شده اند. خانه های این روستا حالت پلکانی دارند. و در منطقه کوهپایه ای واقع شده. احتمالاً بخشی از درآمد

مردم این روستا از طریق گردشگری و فروش کالا به مسافران تأمین می شود

عکس شماره ۲: یک دشت سرسبز میانکوهی را نشان می دهد. بارش برف و باران کافی در منطقه، موجب روئیدن مراتع در کوه ها شده و منطقه

برای پرورش دام مساعد است و فعالیت دامداری می تواند برای مردم درآمد داشته باشد. احتمالاً این منطقه مستعد زندگی کوچ نشینی است.

درس ۱۰ :

فعالیت شماره ۲ ص ۵۰ :

پاسخ های احتمالی : کمک به بازیافت زباله، نریختن زباله در مکان های عمومی مانند جوی های آب و معابر، قدردانی از رفتگران، پرداختن به موقع عوارض نوسازی، حفاظت از اماکن و وسایلی که شهرداری جهت رفاه حال شهروندان در شهر ایجاد کرده است؛ مانند نیمکت های بوستان ها و وسایل بازی، صندلی ها و وسایل بازی در بوستان ها، فرهنگ سرا، حفاظت از گل کاری ها و فضاهای سبز....

فعالیت شماره ۲- ص ۵۰:

شهرداری سالی یکبار مبالغی از شهر نشینان تحت عنوان عوارض نو سازی دریافت می کند که جزء ردیفهای درآمدی شهرداری می باشد ، در چارچوبی که قانون برای آنها تعیین کرده وظیفه دارند در قبال اخذ مبالغی مشخص خدماتی را به شهروندان ارائه دهند .

درس ۱۱ :

مربوط به تصاویر ص ۵۶ :

کل و گرگ : منطقه کوهستانی با پوشش مرتعی

خرس : جنگل

کاندو یا تمساح پوزه کوتاه : ناحیه ساحلی خلیج فارس

عقرب و شتر: کویر

فعالیت شماره ۲ :

در ناحیه شمال سه عامل دست به دست هم داده باعث بارندگی در این ناحیه شده که اگر یکی از این عوامل حذف شود بارندگی هم تقریباً از بین خواهد رفت.

۱-تبخیر آب دریای خزر

۲- وزش بادهای شمالی و شمال غربی به این ناحیه که رطوبت را به جنوب این ناحیه می راند

۳- وجود رشته کوه های مرتفع البرز که مانع عبور توده هوای مرطوب می شود و هنگام صعود هوای مرطوب شرایط تشکیل ابر و بارندگی را فراهم می آورد.

فعالیت شماره ۲ :

الف- معتدل و مرطوب خزری ----- ساری - رشت-گرگان- بابل- بندرانزلی
ب- معتدل و نیمه خشک کوهستانی ----- مشهد - زنجان - کرمانشاه- سنندج - تبریز- شیراز
ج- گرم و خشک داخلی ----- یزد - کرمان - زاهدان- اصفهان-قم-اهواز

د- گرم و شرجی سواحل جنوب ----- بندر عباس - بوشهر-آبادان - بندرچابهار

درس ۱۲ :

مهم ترین عامل تخریب طبیعت انسان است

پاسخ احتمالی : گونه های در خطر انقراض مانند پلنگ ایرانی، گوزن زرد ایرانی، مارال، خرس قهوه ای

به منظور حفظ همیشگی وضعیت زیست بوم و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی

طبیعت متعلق به همه موجودات است. همه مردم باید نسبت به طبیعت، احساس مسوولیت کنند و بدانند که طبیعت خانه همه آن ها و همه موجودات است و هرگونه تخریب محیط زیست، تیشه زدن به ریشه خود انسان ها است. ما باید این حس را در خود ایجاد و تقویت کنیم که علاوه بر لذت بردن از مواهب طبیعی، وظیفه حفاظت از آن را هم برعهده داریم.

آیه ۹۹ انعام: وَ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا مِّنْهُ خُضِرًا مِّنْهُ حَبًّا مُّتْرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَ جَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَ الزَّيْتُونِ وَ الرُّمَّانِ مُشْتَبِهًا وَ غَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَ بَنِعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

ترجمه آیه:

و اوست کسی که از آسمان، آبی فرود آورد؛ پس به وسیله آن از هر گونه گیاه برآوردیم، و از آن [گیاه] جوانه سبزی خارج ساختیم که از آن، دانه های متراکمی برمی آوریم، و از شکوفه درخت خرما خوشه هایی است نزدیک به هم. و [نیز] باغهایی از انگور و زیتون و انار -همانند و غیر همانند- خارج نمودیم. به میوه آن چون ثمر دهد و به [طرز] رسیدنش بنگرید. قطعاً در اینها برای مردمی که ایمان می آورند نشانه هاست

پیام آیه ۹۹ سوره انعام : ما را به شگفتیهای جهان آفرینش، و شناسایی خداوند از طریق آن دعوت می کند.

آیات

آیات ۲۲ تا ۲۵ یس : وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۲۲ وَ آيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ۲۳ وَ جَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَ أَعْنَابٍ وَ فَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۲۴ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَ مَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَ فَلَا يَشْكُرُونَ ۲۵

پیام: نشانه قدرت پروردگار عالم و حق شناسی و شکر گزاری انسانها، که شکر منعم نخستین گام معرفت کردگار است.

آیه ۶۰ سوره هود : وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادِ قَوْمِ هُودٍ

پیام: عصیان و انجام کارهای زشت و عدم شکر نعمت مستوجب غضب الهی و انتقام دنیا و عذاب آخرت است .

آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره الرحمن : وَالْأَرْضَ وَصَعَهَا لِلْأَنَامِ (۱۰) فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ (۱۱) وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ (۱۲)

پیام: گستراندن مواهب و نعمتهای خداوندی در زمین و کفر نورزیدن بر آن .

فعالیت ۶- ص ۶۹ :

نکته مهم اصل ۵۰ این است که حفاظت از محیط زیست یک وظیفه عمومی و همگانی است.

جمله: « دانش آموزان عزیز، حفاظت از محیط زیست مخصوص این سازمان نیست، بلکه وظیفه همه ماست.» همین مفهوم را می رساند.

درس ۱۳ :

فعالیت ۱ و ۲ :

پاکستان ۱۷۷م	ایران ۷۵م	ترکیه ۷۳م	عراق ۳۱م	افغانستان ۳۹م	عربستان ۱۶م	آذربایجان ۹م	ترکمنستان ۵م	کویت ۳	ارمنستان ۳
--------------	-----------	-----------	----------	---------------	-------------	--------------	--------------	--------	------------

ایران از نظر جمعیت، رتبه دوم را دارد.

فعالیت ۲ - ص ۷۳

قسمت اول: جمعیت جوان کاهش و تعداد سالمندان افزایش می یابد و جامعه از نیروی جوان که می تواند کار کند و با فعالیت های اقتصادی و آموختن علم به پیشرفت کشور کمک کند، محروم می شود در واقع با کمبود نیروی کار مواجه می شویم و فعالیت اقتصادی مان به خوبی انجام نمی گیرد . با رشد جمعیت زیاد ، جمعیت جوان افزایش می یابد . از آنجا که این گروه سنی افرادی اند که فعالیت های اقتصادی کشور را انجام می دهند؛ پس کشورمان در آینده نیازمند نیروی کار خواهد بود.

قسمت دوم: جمعیت جوان ، افزایش نیروی کار، افزایش نیروهای دفاعی ، افزایش شانس پیشرفت های علمی و فنی کشور

فعالیت ۵ - ص ۷۴

تراکم جمعیت استان های سیستان و بلوچستان و البرز از تقسیم جمعیت برمساحت به دست می آید. تراکم استان سیستان و بلوچستان، ۱۴ نفر در کیلومتر مربع است. تراکم استان البرز، ۴۷۱ نفر در کیلومتر مربع است. تراکم استان البرز بسیار بسیار بیشتر است.

فعالیت ۶ - ص ۷۶

عامل مؤثر در پراکندگی جمعیت	ناحیه
کمبود بارندگی- آب و هوای گرم و خشک- خاک نامساعد و شور	دشت کویر ولوت
تمرکز ادارات، دانشگاه ها، بیمارستان ها و صنایع	تهران
باران فراوان، هوای معتدل و خاک حاصلخیز	جلگه های کناره خزر
داشتن منابع بزرگ نفت و گاز	ناحیه خوزستان
خاک های حاصلخیز و بارندگی کافی	کوهپایه های البرز و زاگرس

فعالیت ۷ - صفحه ۷۶

استان زنجان : منطقه پرجمعیت (با تراکم ۴۸ نفر در کیلومتر مربع)

درس ۱۴

فعالیت ۱ - صفحه ۷۷

برای آشامیدن ، شستشو ، پخت و پز ، استحمام ، ماهیگیری ، آبیاری زمین و صنایع ، وسایل گرمایشی و سرمایشی ، دام ها و تولید برق و...

فعالیت ۲ - ص ۷۷

مراحل چرخه آب

۱- **تبخیر:** وقتی که خورشید آب رودخانه ها یا دریاچه ها و یا اقیانوس ها را گرم می کند، آب به شکل بخار در می آید.

این بخار آب در جو بالا می رود.

۲- **انتقال:** به وسیله باد ها به نواحی دور دست انتقال می یابد

۳- **تراکم:** بخار آب در هوا سرد می شود و دوباره به قطرات مایع کوچک تبدیل می شود و ابرها تشکیل می شوند.

۴- **بارش:** هنگامی که مقدار زیادی آب متراکم شوند به طوری که هوا نتواند وزن آن را تحمل کند، آب از ابرها به شکل باران،

تگرگ یا برف دوباره به زمین بر می گردد.

۵- **نفوذ:** وقتی که آب به صورت باران تگرگ یا برف می بارد، مقداری از آن به زمین نفوذ می کند.

۶-رواناب: مقداری از آب به زمین فرو نمی رود بلکه در رودخانه ها و نهرها می ریزد.(جاری می شود)

فعالیت ۳ - ص ۷۸

می توان نتیجه گرفت که ایران از مناطق خشک جهان محسوب می شود.وهمواره تأمین آب یکی از مشکلات ودغدغه های مردم ایران بوده است.میزان متوسط بارندگی ایران(۲۳۰ م.م) حدود سه برابر از متوسط بارندگی جهان(۷۰۰م.م) پایین تر است.

فعالیت شماره ۵ - ص ۷۹:

پاسخ این است که آب دریاها شور و غیر قابل استفاده برای آشامیدن و کشاورزی است. وهمچنین به علت اختلاف ارتفاع این منابع غیرقابل دسترس است.

فعالیت ۸ - ص ۸۲:

$$\text{لیتر } ۸۰۰ = ۲۰۰ \times ۱۰ = ۲۰۰ \times ۲۰۰$$

فعالیت ۹ - ص ۸۳:

شعری:

بیا تا قدر این نعمت بدانیم	که در بحران بی آبی نمائیم
بیا از بهر حفظ آن بکوشیم	وجود آب را ارزش شماریم
از این سرمایه خوب الهی	برای نسل خود باقی گذاریم
چنین فرموده بر ما حیّ دانا	که زنده هر چه را از آب داریم
بیا تا در نگاه تشنه آب	به سان ابر بارانی بیاریم
برای مصرف خوب و درستش	نهال صرفه جویی را بکاریم
نجات آب بر ما شد وظیفه	بر انجامش بیا همت گذاریم
صدای آب یعنی زندگانی	بیا دل را به این نجوا سپاریم

فعالیت شماره ۱۰ :

در این تصویر انسان از میوه و سبزی و غلات استفاده می کند. به عبارت دیگر بخشی از غذای انسان را گیاهان تشکیل می دهند و گیاهان نیز برای رشد و نمو به خاک نیاز دارند و مواد غذایی خود را از خاک می گیرند. همچنین بخش دیگری از غذای ما از جانوران تأمین می شود. این جانوران مانند دام ها نیز برای تغذیه از علف استفاده می کنند. به عبارت دیگر این حیوانات گیاهخوارند و گیاهان مورد استفاده در خاک رشد می کنند. علاوه بر غذا، انسان ها از خاک برای ساختن ظروف و وسایل زندگی، جاده و خانه و... استفاده می کنند.

خاک اساس هستی، تولید و انبار مواد خام است و بدون داشتن خاک سالم حیات روی زمین امکان پذیر نخواهد بود ۹۵ در غذای انسان مستقیم و یا غیرمستقیم از زمین حاصل می شود .

فعالیت ۱۱ :

دانش آموزان با انجام این فعالیت پی می برند که هر ماده غذایی که در جدول بنویسند، به خاکبستگی دارد و به عبارت دیگر اهمیت خاک بهتر لمس می شود.

درس ۱۵

فعالیت ص ۸۹

۳- کاهش هزینه سفر -افزایش امکانات و زیرساخت های مناسب گردشگری از قبیل هتل و مسافرخانه-تبلیغات در زمینه جذب گردشگر، تسهیلات مناسب-افزایش کیفیت خدمات گردشگری - افزایش شغل و درآمد مردم- امنیت در راه ها

فعالیت ص ۹۰

۴-مشاغل وابسته به گردشگری : راهنمای گردشگران - هتلداری - رستوران داری - کارهای خدماتی از قبیل جابجایی گردشگران - صنایع دستی و غذاهای محلی- رواج بازی ها و آداب و رسوم محلی

درس ۱۶

فعالیت ص ۹۴

۲-بهاءالدین محمد بن حسین عاملی معروف به **شیخ بهائی** (زاده ۱۸ اسفند ۹۲۵ خورشیدی در بعلبک، درگذشته ۸ شهریور ۱۰۰۰ خورشیدی در اصفهان) دانشمند نامدار قرن دهم و یازدهم هجری است که در دانش های فلسفه، منطق، هیئت و ریاضیات تبحر داشت. در حدود ۹۵ کتاب و رساله ها و ر سیاست، حدیث، ریاضی، اخلاق، نجوم، عرفان، فقه، مهندسی و هنر و فیزیک بر جای مانده است. به پاس خدمات ویژه علم ستاره شناسی، یونسکو سال ۲۰۰۹ را به نام او سال «نجوم و شیخ بهایی» نامگذاری کرد

ب

درس ۱۷

فعالیت ص ۱۰۲

۱- فرش - کتاب - بناهای تاریخی - سکه های قدیمی - اشیاء تاریخی . که هگی بسیار باارزش هستند زیرا جزء میراث فرهنگی ما می باشد

فعالیت ص ۱۰۶

۵- گنبد سلطانیه- مقبره چلبی اوغلو- معبد داش کسن- کاروانسراسنگی- امامزاده سیدابراهیم- آتشکده ساسانیان در طارم و....

فعالیت ص ۱۱۲

۲- رودکارون

- رودهای پرآب- سرزمین جلگه ای و حاصلخیز- درامان ماندن از تهاجم دشمنان به علت وجود موانع طبیعی مثل رودها ورشته کوه ها و دریاها- همسایگی با تمدن های بین النهرین

۴- داشتن حکومت - داشتن قوانین و نوشتن آن بر روی لوح های گلی - داشتن خط مخصوص روی آجرهای چغازنبیل- داشتن هنر و معماری منحصر به فرد مانند چغازنبیل.

فعالیت ص ۱۱۲

۵- تصویر ۱: حضرت نوح(ع) - تصویر ۲: حضرت ابراهیم(ع) - تصویر ۳: حضرت موسی

۶- الف) نوح- یوسف- هود- ابراهیم- یونس- طه(از نام های پیامبر اکرم)- محمد(ص)

ب) این آیات با بیان داستان موسی بن عمران (علیهما السلام) شروع شده و از جزئیات آن یعنی آمدنش به نزد فرعون و ادعایش بر اینکه خداوند مرا به سوی تو رسالت داده تا نجات بنی اسرائیل را از تو بخواهم و آن دو معجزه را که خداوند در شب طور به وی کرامت فرموده ذکر می‌کند .

در آیات بعدی اجمالی از بقیه داستان آنجناب در ایامی که در مصر در میان بنی اسرائیل می‌زیسته و عذاب‌هایی که بر قوم فرعون نازل شده، و نجات بنی اسرائیل و داستان نزول تورات و گوساله پرستی بنی اسرائیل و داستانهای متفرقه و عبرت انگیز دیگری از بنی اسرائیل را ذکر میکند.

درس نوزدهم (۱۹)

فعالیت ص ۱۱۷

۱- لیبی - مصر-فلسطین-لبنان-سوریه-ترکیه-اردم-ارمنستان-گرجستان-اذربایجان-افغانستان-پاکستان-ایران

فعالیت ص ۱۱۸

۲- بشر از دیرباز به جاودان ساختن خواست ها، باورها و اندیشه های خود در قالب نقاشی، کنده کاری، سنگ تراشی و حجاری، ساخت تندیس ها، سنگ نوشته ها، ستون های یادبود، سنگ های مرزی و... پرداخته است. یکی از هنرهای ارزشمند سرزمین کهنسال ایران که از سابقه بی بسیار طولانی برخوردار است، هنر حجاری بر سینه کوه ها و صخره ها است. نقش برجسته ها در حقیقت برگ هایی از کتاب مصور تاریخ و فرهنگ و هنر ایران هستند که در پس آن اندیشه های فراوانی نهفته و تا امروز تمام مفاهیم آنها به درستی آشکار نشده است. کوه نشینان زاگرس، آغازگران نقش برجسته های صخره پی هستند. هنر حجاری در دوره هخامنشی زینت بخش کاخ های پاسارگاد و تخت جمشید بوده و هنرمندی سنگ تراشان هخامنشی بیشتر در کاخ های این دوره تبلور یافته است. جدا از نقوش بناها، سنگ نگاره های صخره پی هخامنشی را می توان در کوه بیستون و نمای آرامگاه های نقش رستم و تخت جمشید ملاحظه کرد. یکی از با ارزش ترین آثار دوره هخامنشی که از یادگارهای تاریخی و ادبی ایران به شمار می رود نقش برجسته داریوش در بیستون است. هنر حجاری در این دوره، مسیر تکامل خود را با الهام از تجربیات گذشته همچون نقوش لولوبی ها، عیلامی ها و مادها و هنر سایر اقوام امپراتوری مانند مصری ها و آشوری ها طی کرد. هنر حجاری هخامنشی همچون سایر هنر های این دوره، هنری فاخر بود و با گزینشی سنجیده از بهترین هنرهای اقوام دیگر، ترکیب هماهنگ و تازه پی پدید آورد. -مصور ساختن تاریخ یک ملت - به سه زبان مهم دنیای آن روز یعنی فارسی باستان، عیلامی و بابلی

فعالیت ص ۱۲۰

۳- - اشکانیان(۴۸۰سال) * مادها- هخامنشیان-سلوکیان - اشکانیان- ساسانیان

۴- الف- ۲۰۱۵ - ب- (۲۲۵۲=۲۰۱۵+۲۲۴۸) - ج- (۲۰۱۵-۳۶۰=۱۹۵۵)

۵- چون آن ها را حکومتی بیگانه می دانستند.

درس بیستم (۲۰)

فعالیت ص ۱۲۲

۱- بعثت گستردگی قلمرو هخامنشیان که اقوامی با خط و زبان های مختلف را شامل می شد، سه نوع خط رایج بود .

۲- قدرت مطلق شاهان در امور اداری، نظامی و مذهبی - شیوه حکومت پادشاهی بود - حکومت موروثی بود- شاهان حکومت خود را

از جانب اهورامزدا می دانستند

فعالیت ص ۱۲۳

۳- بعثت گستردگی قلمرو هخامنشیان که اقوامی با خط و زبان های مختلف را شامل می شد، .

۴- دادن اطلاعات محرمانه از وقایع اتفاقیه مملکتی - بازرسی ممالک تابعه و نظارت بر آنها- شناسایی سرزمین و بررسی امکانات دشمن - بازرسی امور حاکمان- نظارت بر امور مختلف کشور را به گونه ای نامحسوس-

فعالیت ص ۱۲۴

الف) هخامنشیان (ب) در نقشه کتاب

فعالیت ص ۱۳۶

۶-الف) طمع به خاک کشور دیگر و رسیدن به منافع مادی- تحت تسلط قراردادن کشورهای دیگر- اختلاف مرزی و منطقه ای - اختلافات سیاسی قومی و مذهبی- روحیه خودخواهی و قدرت طلبی حاکمان- گسترش قلمرو- غارت و کسب غنیمت- بیگانه ترسی و دفع خطر از خود- قدرت نمایی- مقابله به مثل

ب) هف لشکرکشی های گذشته: جنگ نتیجه طبیعی قدرتمندی است- جنگ محصول تنفر و خشم ملل از یکدیگر است- جنگ محصول احساس تحقیر ملل نسبت به یکدیگر است-

هدف از جنگ های جهان امروز: جنگها علل مذهبی و عقیدتی داشته اند- جنگها به علت منافع مادی ماهیت استعماری داشته اند- جنگها به دلیل نیاز به استقلال و رهایی از استعمار ماهیت ضد استعماری داشته اند - اختراع و توسعه تسلیحات نظامی - دسترسی به مواد اولیه ارزان و بازار فروش تولیدات

۷-لباس پیاده نظام :

طور عموم عبارت از یک قبای دراز که تا پایین زانو می رسیده و روی آن کمر بند یا شالی بسته می شده و شلوار که تا ساق پاها را می پوشانیده است. کلاه افراد به طور معمول از نمد مالیده و محکم و به شکل گرد (پارسی ها) یا چند ترک (مادی ها) یا دراز و نوک تیز (سکاها) بوده است. سلاح اصلی ایشان عبارت از یک نیزه بلند، یک شمشیر یا تبرزین بود که با دست راست به کار می بردند و یک سپر کوچک که از ترکیه ی محکم بافته شده بود و در دست چپ می گرفتند و به سینه خود هم جوشن می بستند. سایر افراد پیاده به تیر و کمان یا فلاخن و زوبین مسلح بودند که در میدان رزم به عنوان دسته های امدادی به کار می رفتند.

سواره نظام:

سواره نظام ایرانی در آن دوران مجهز به زره پولکی ، کلاه خود ، زانوبند ، گرز ، نیزه ، خنجر ، شمشیر ، کمان و تیردان های حاوی ۲۰ تیر بوده اند . حتی اسب های آنها نیز بازره و پیشانی بند ، زانو بند مجهز شده بودند . سواره نظام آهنین از سواران و اسب های تشکیل شده بود که غرق در آهن بودند

۸-پارتیزان به رزمنده جنگ چریکی می‌گویند.پارتیزان یعنی پیرو ،اصل این کلمه فارسی است که در زبان لاتین وارد شده است ومنسوب به پارتها می باشد پارتیزان واژه‌ای فرانسوی و برگرفته از قوم پارت در دوره‌حکومت اشکانیان در ایران است که به روش نامنظم با دشمنانشان مبارزه می‌کردند.

توضیح اضافه :

یکی از معروف‌ترین فرماندهان پارتی سورنا بود که با این روش جنگی توانست سپاه بزرگ روم به رهبری کراسوس را شکست دهد. در معنی انگلیسی این واژه، به شمشیر بلند و بُران و پیرو متعصب نیز اشاره شده‌است. چریک (یا پارتیزان) معمولاً به اعضای گروه‌های نظامی اطلاق می‌شود که در گروه‌های کوچک و بصورت قابل انعطاف، نامنظم و بدون خط نبرد خاصی می‌جنگند. شیوه ی جنگهای چریکی از شیوه‌های بسیار قدیمی جنگی است. مبدع این شیوه مبارزه، جنگجویان قوم پارت بوده اند. در مقابل نحوه عملکرد ارتش های بزرگ جنگ های چریکی را جنگ های نامنظم نیز می نامند چریک (یا پارتیزان) معمولاً به اعضای گروه‌های نظامی اطلاق می‌شود که در گروه‌های کوچک و بصورت قابل انعطاف، نامنظم و بدون خط نبرد خاصی می‌جنگند. شیوه جنگهای چریکی از شیوه‌های بسیار قدیمی جنگی است. مبدع این شیوه مبارزه، جنگجویان قوم پارت بوده اند. در مقابل نحوه عملکرد ارتش های بزرگ جنگ های چریکی را جنگ های نامنظم نیز می نامند پارتیزان واژه‌ای فرانسوی است و از نام جنگجویان قوم پارت (اشکانی) که در ایران پیش از اسلام می‌زیستند گرفته شده. پارتیزان به رزمنده جنگهای نامنظم می‌گویند.

۹- برعهده خود دانش آموز

درس بیست و یکم (۲۱)

فعالیت ص ۱۳۱

۱- خانواده درایران باستان : در خانواده ابتدایی پدر نقش بسیار مهمی داشت. او سرپرست یعنی خانه سالار خوانده می شد واز اقتدار بی حد وحصری برخوردار بود . وظایف او شامل اجرای مراسم مذهبی ، حفظ امنیت خانواده ، حفظ اصالت خون وقضاوت بود. تشکیل خانواده درایران کهن اهمیتی مذهبی داشت . زیرا ایرانیان ازدواج رامشارکت نیک ، توسعه آفرینش ، مساعدت با کار خدا و به بار آوردن موجودات اهورایی می دانستند و ترویج آن را تبلیغ می نمودند. افراد متاهل یگانه کسانی بودند که از حقوق شهروندی برخوردار می شدند و مرد زمانی قادر بود شغل ومقامی راتصاحب نماید که خانه سالار خوانده شود . اصل تعدد زوجات اصل تشکیل خانواده به شمار می رفت.

خانواده های امروزی : خانواده در جوامع جدید به دلیل صنعتی شدن ، توسعه شهرنشینی، تحرک جغرافیایی ، برخی از کارکردهای خود را از دست داده است . از سوی دیگر با ورود رسانه به درون خانواده ارتباط خانواده ها روز به روز کمتر شده به طوری که در خانواده امروزی نبودن یکی از افراد خانه کمتر محسوس می شود در سوی دیگر به جای آنکه پدر و مادر به بچه های خود آموزش بدهند این امر از طریق رسانه های امروزه صورت می گیرد و نقش پدر و مادر به کمترین حد خود کاهش پیدا می کند ، و دیگر ذهن کودکان در اختیار والدین نمی باشد ، و از سوی دیگر چه بسا روزها این آموزش از طریق مهد های کودک انجام بگیرد امروزه خانواده . تنها مصرف کننده کالاها و خدمات است و نه تولیدکننده آنها

فعالیت ص ۱۳۴

۳-الف - تحصیل فرزندش - ب- نپذیرفتن درخواست کفشگر بدلیل مغایرت خواست کفشگر با نظام طبقاتی ج- وجود نظام طبقاتی در بین مردم و نداشتن حق تحصیل برای بعضی طبقات اجتماعی مردم .

۴- امروزه برخلاف گذشته همه مردم از هر طبقه ای حق تحصیل و با سوادشدن راداراهستند و می توانند با توجه به استعداد و علاقه به جایگاه های علمی برسند.

درس بیست و دوم (۲۲)

فعالیت ص ۱۳۶

۱-خلیانی - متخصص رایانه- تعمیرکار موبایل- برقکار- مکانیک . زیرا ای شغلها ، نتیجه پیشرفت علم می باشد که بدلیل اینکه در جهان باستان علوم در مرحله ابتدایی پیشرفت خود قرار داشت این شغلها وجود نداشت

۲-کشاورزی-دامپروری-نجاری-اهنگری-شیشه گری- کفاشی . درگذشته این بصورت ابتدایی و با وسایل ابتدایی و با بهروری کمتر انجام می شد ولی امروزه این شغلها بدلیل پیشرفت علم ، باوسایل وامکانات بیشتر و بهروری افزونتر انجام می گیرد

فعالیت ص ۱۳۸

۳-الف-زیرا ایران تمایل داشت که ابریشم چینی توسط بازرگانان ایرانی به روم صادر شود ویا اینکه ابریشم خام چس از آنکه در کارگاههای ایرا تبدیل به پارچه شد به روم فروخته شود واز این راه سود تجاری زیادی می بردند

ب- جاده ابریشم به عنوان پلی بین چین و کشورهای اروپا ، آسیا و آفریقا برای تبادلات مادی و تمدنی شرقی و غربی سهم مهمی ادا نموده است . تبادلات فرهنگی از طریق جاده ابریشم همانند تجارت مواد گسترده بود . طبق استنباط ها ، مذهب بودا از هند و از طریق

جاده ابریشم در چین رواج یافته است. راه ابریشم با گذر از چندین کشور بزرگ و گسترده، مهمترین پل پیوند میان اقوام و ملل آن روزگاران بوده است.

درس بیست و سوم (۲۳)

سوالی در صفحه ۱۴۲ کتاب - انواع آسیاب برای آرد کردن : در گذشته با ساییدن دو تکه سنگ گندم را آسیاب می‌کردند. با گذشت زمان دیگر از جانوران برای چرخاندن سنگ آسیاب بهره گرفته شد. کم کم آسیاب‌های بادی و آبی نیز به کار گرفته شدند تا امروز که فراوری آرد در کارخانجات انجام می‌شود.

فعالیت ص ۱۴۴

۱- **پوشاک مردان**: بطورکلی لباس ایرانیان باستان عبارت بود از یک بالا پوش شبیه شل و یک دامن پرجین که بالاپوش و دامن درمحل کمر دارای یک کمربند چرمی بوده است بالاپوش پوششی مانند شل بود که بلندی آن به اندازه بالاتنه بود و دامن پارسیان بردونوع بود نوع اول یک راسته چین و دومی دارای دوراسته چین. کلاه آنان از جنس نمد بود و کفش آنان بسیار ساده و چون جوراب به پا کشیده میشد

و اما **پوشاک زنان عبارت بود:** از پوششی ساده بلند یا دارای راسته چین و آستین کوتاه که تا مچ پا می رسید .

۲- سوسیس - کالباس - همبر- ماکارونی بگک . اینها در نتیجه توسعه صنعت ایجاد شده است (و یا هر جواب درست دیگر)

فعالیت ص ۱۴۵

۳- چوگان ، کشتی ، ورزشهای رزمی، سوارکاری و تیراندازی با کمان

۴- فوتبال - هندبال- بسکتبال- راگبی . زیرا این ورزشها متعلق به ملت های دیگر است و یا در دوران معاصر و بتدریج بوسیله انسانها بوجود آمده است

فعالیت ص ۱۴۷

۵- دعای تحویل سال نو یا مقلب القلوب و الابصار (ای دگرگون کننده ی قلب ها و چشم ها)

یا مدبر اللیل و النهار (ای گرداننده و تنظیم کننده ی روزها و شبها)

یا محول الحول و الاحوال (ای تغییر دهنده ی حال انسان و طبیعت)

حول حالنا الی احسن الحال (حال ما را به بهترین حال دگرگون فرما)

۶- الف - آنچه که در این سفره قرار می‌گیرد، باید دارای پنج ویژگی زیر باشد:

پارسی باشد؛ با بند وازه س آغاز شود؛ ریشه گیاهی داشته باشد؛ خوردنی باشد؛ اسم مرکب نباشد. نام آنها از وازه های ترکیبی (مانند سیزی پلو، سیر ترشی، سیب زمینی و مانند آنها) ساخته نشده باشد؛

با نگرش به آنچه که آمد، شگفتی بزرگ‌ترین است که در بیست میلیون واژه‌های پارسی، نمیتوان هشتمی را برای هفت سین‌های نوروزی پیدا کرد که دارای این پنج ویژگی باشند. بنابراین هر آنچه که دارای این ویژگی‌ها نباشد - اگر چه با بندواژه «س» هم آغاز شده باشد - نمی‌توان جزء هفت سین به حسابش آورد. در زبان پارسی، تنها هفت چیز هستند که این ویژگی‌ها را دارا هستند و می‌تواند جزء هفت سین باشد و دیگری وجود ندارد:

در دین زرتشت شش فرشته بزرگ یا ابر فرشته داریم که با اهورامزدا هفت نامی شوند و هرکدام از این سین ها نماد یکی از آنها است
سیر : نماد اهورامزدا - نماد درمان و داروسیب: نماد فرشته سپندار مذ(اسفند)، فرشته زن، باروری و پرستاری است سیزی: نماد فرشته اریهشت و نماد زندگی دوباره است. سنجد : نماد فرشته خرداد و نماد عشق است. سرکه: نماد فرشته امرداد و نماد صبر و شکیبایی و جاودانگی است. سمنو : نماد فرشته شهریور و نماد خواربار و فراوانی و ثروت است. سماق: نماد فرشته بهمن و نماد باران یا رنگ طلوع خورشید است.

ب- دانستنی های آشپزی : طرز تهیه سمنو

طرز تهیه سمنو

مواد لازم:

گندم یک کیلو

آرد نان سنگک ۳ کیلو

طرز تهیه:

گندم را تمیز کرده و بشویید. مدت سه روز آن را در آب خیس کنید و طی این مدت چند بار آب آن را عوض کنید تا نوک گندم جوانه بزند. سپس آن را در دستمالی تمیز و خیس بریزید تا ریشه درآورد. بعد از درآوردن ریشه آن را در چند عدد سینی پهن کرده و پارچه ای خیس روی آن بیندازید تا گندم ساقه نقره ای بزند. بعد گندم نقره ای شده را چرخ کرده یا بکوبید. مقداری آب روی آن بریزید و خوب مخلوط کنید. سپس از صافی رد کنید به طوری که شیره از پوسته گندم درآید. چون شیرینی سمنو از همین شیره سفید رنگ می باشد. باید دقت کنید که گندم خوب نرم شده و شیره ی آن گرفته شود. آرد را در قابلمه ی مناسبی ریخته و شیره ی گندم را کم کم به آن اضافه کنید تا آرد در شیره حل شده و به صورت مایع رقیقی درآید. ظرف را روی شعله ی اجاق قرار دهید و آن را مرتب هم بزنید تا مایع جوش آمده، کم کم غلیظ شود. مایع سمنو را باید مرتب هم بزنید تا ته نگیرد و مثل حلوا شود. وقتی آب سمنو کشیده شد، آن را کمی تفت دهید و در این مرحله مقداری آب سرد به سمنو اضافه کنید تا کمی رقیق تر و خوش رنگ تر شود. سمنو را در ظرف گداز ریخته و مدت نیم ساعت در فر یا روی اجاق با حرارت ملایم قرار دهید تا دم بکشد. در صورت تمایل می توانید مقداری خلال پسته و بادام به سمنو اضافه

کنید. هرگز در سمنو شکر نریزید، زیرا شیرۀ ی گندم به اندازه ی کافی شیرین می باشد.

نکات تغذیه ای : تغییراتی که در یک دانه درحین جوانه زدن رخ می دهد، بسیار جالب است و این مساله است که ارزش تغذیه ای آن را افزایش می دهد. انرژی و کربوهیدرات آن کاهش می یابد و در عوض پروتئین، کلسیم، پتاسیم، سدیم، آهن و فسفر آن بسیار بالا می رود و ویتامین A، B₂، B₆ و B₁₂ آن هم بسیار بالا می رود. خصوصاً برای مردان مصرف آن بسیار پرفایده است. جوانه گندم منبع غنی ویتامین های گروه B و نیز ویتامین E است. ویتامین های گروه B برای بهبود وضعیت پوست ، تقویت موی سر و جلوگیری از ریزش آن مفید هستند. همچنین به علت دارا بودن خاصیت آنتی اکسیدانی باعث پیشگیری از سرطان می شود.

درس بیست و چهارم (۲۴)

فعالیت ص ۱۴۹

۲-ویل دورانت در تاریخ تمدن خود می نویسد : مهمترین گامی که انسان به سوی مدنیت برداشت همانا اختراع خط است . بین او و دیگر اعضای جامعه باید وسیله ی ارتباطی حاکم باشد تا منظور خود را به دیگران بفهماند و از منظور دیگران نیز با خبر شود این نیازمندیهای متقابل او را مجبور ساخت تا از سمبول ها و اشاره های لفظی و کتبی و قرار دادی که بین او و دیگر اعضای جامعه مشترک بود استفاده نماید. در واقع هنگامی که بشر خواست آن چه را که در اندیشه ی خود دارد نقش نماید زمانی است که گام نخست را به عرصه ی نگارش گذاشت . انسان به کمک آن توانست دانسته های خود را محفوظ نگهداشته و تاریخی از خود به جای بگذارد . در نتیجه در خاطر انسان این فکر ایجاد شد که اندوخته های ذهنی خود را بر روی اشیاء مذکور ثبت کند. بدین طریق خط اولیه رفته رفته بوجود آمد پس می توان گفت خط موجود نتیجه ی تکامل خط های انسان های اولیه و تلاش و زحمت و گذشت سالیان دراز می باشد . بزرگترین و شاید تنها عامل انتقال و گسترش فرهنگ و تمدن بشری از نسلی به نسل دیگر خط الفبایی بوده است . مبنای تمدن انسان به روزگاری بر می گردد که ((خط)) پدید آمد.

۳-خط میخی آغازین در اصل نوعی خط تصویر نگاری بوده که آنرا بر لوح نقش می کرده اند ، تصویر ها رفته رفته حالت ساده تر و زاویه ماندی به خود گرفتند و سرانجام علامت های تشکیل دهنده این خط به شکل میخ در آمدند . این خط مرکب از خطوط افقی و مورب است به شکل میخ که برای هر حرف یا مخرج چند خط افقی و عمودی و مورب ترکیب می شوند ، اکدیان ، آشوریان ، کلدانیان ، عیلامیان ، هیتی ها ، پارسیان و ارمنیان این خط را برای نوشتن خود اختیار کردند . در خطوط میخی ملل دیگر نیز چند نقش از هشتصد تا سه هزار علامت بکار می رفته است که الفبای پارسی باستان شامل ۲۶ حرف ، ۲ واژه جداکن ، ۸ علامت اندیشه نگار و نشانه هایی هم برای نشان دادن اعداد بوده که تنها برخی از آنها به جای مانده است هر یک از حرف های الفبای میخی بجز سه حرفی که برای نشان دادن مصوت ها بکار می رود - مصوتی هم همراه دارد - به همین علت الفبایی هجایی است ، الفبای پارسی باستان از چپ به

راست نوشته و پس از هر حرف نقطه گذاشته می شود ، این الفبا تا پایان حکومت هخامنشی رایج بوده و بعد ها فراموش شده است
۶- خط عیلامیها میخی است که عیلامیها آنرا از سومری ها دریافت کردند. این خط بعدها با خطوط دیگر از جمله خط بابلی ادغام شد که
توسط پادشاهان مختلف انجام گرفت. البته در تصویر فوق که لوحه ی کشف شده در شوش است خط عیلامی مقدم (خط تصویری- خط
ماقبل عیلامی)

فعالیت ص ۱۵۱

۷- زیرا خانه های مردم معمولی بدلیل نداشتن استحکام و استفاده از مصالح غیر مقاوم از قبیل خشت در طول زمان نابود شده اند.

♥ قسمت دوم : ♥

♥ پاسخ کارپرگ های
کتاب ♥

پایه ی هفتم (پاسخ کار برگه ها)

کاربرگه شماره (1)

حقوق و مسئولیتها

جدول را کامل کنید. نام خودتان و اعضای خانواده را بنویسید. سپس حقوق و مسئولیت‌های هر یک از اعضای خانواده را به طور مختصر توضیح دهید.

وظایف و مسؤولیت های پدر و مادر(حقوق فرزندان)

1. رسیدگی به فرزندان

والدین باید نسبت به فرزندان خود توجه کامل داشته باشند و تلاش بسیار درباره ی آنان بنمایند.

2. برابری بین فرزندان

سزاوار است که والدین همه ی فرزندان خود را در دامن محبت خویش بیورانند و بین آنها از نظر محبت و عطوفت و رعایت حالاتشان تساوی برقرار کنند از پیامبر اکرم (ص) روایت شده که فرمودند: «اعدلوا بین اولادکم فی السر...» در پنهانی میان فرزندان خود برابری را رعایت کنید.

3. گسترش دوستی

والدین باید محیط خانه را از دوستی و محبت آکنده کنند و بین افراد خانواده مهرورزی را گسترش دهند.

4. پرهیز از سخن زشت و ناروا

والدین در قبال تربیت اخلاقی و دینی و تربیتی فرزندان مسئول هستند به همین خاطر، باید از گفتار ناپسند، سخن زشت و دشنام و هر آنچه که با عفت و پاکدامنی و حیا، مغایرت دارد پرهیز نمایند.

5. مراقبت از رفتار فرزندان و نیز مراقبت از رفت و آمد آنها

چرا که اغلب جرمهای اخلاقی که از فرزندان سر می زند، از عدم مراقبت والدین می باشد.

6. تأدیب فرزندان.

بر والدین واجب است که اگر فرزندشان کار نادرستی انجام داد، او را ادب کنند تا روح سرکششی و شرارت از وجود او ریشه کن شود.

7. مراقبت بر تغذیه فرزندان

هم از نظر حلال و حرام بودن و هم از سالم و کامل بودن .

8. انتخاب نام مناسب برای فرزندان .

9. آشنا ساختن فرزندان با آموزه های دینی و روشهای صحیح اخلاقی .

وظایف و مسؤولیت های فرزندان (حقوق والدین)

1. اطاعت و فرمانبرداری از پدر و مادر.
2. نیکی و احسان و خدمت به پدر و مادر.
3. اف و سخن رنجش آور به پدر و مادر نگفتن .
4. بر سر والدین داد و فریاد نکردن (بلکه با آنها با سخن نیکو صحبت نماید).
5. بال تواضع و فروتنی را برای والدین ، فرود آوردن .
6. حتی المقدور نیازهای والدین را برآوردن .

کاربرکه شماره (2)

کشاورزی، صنعت و خدمات

الف) هریک از مواد اولیه زیر مربوط به کدام صنعت است؟ با خط به هم مربوط کنید.

ب) هریک از واحدهای زیر نمایانگر فعالیت در کدام بخش کشاورزی، صنعت یا خدمات هستند؟

تولید قارچ (کشاورزی)
دامداری (کشاورزی)
پرورش زنبور عسل (کشاورزی)
مرغداری (کشاورزی)

خودروسازی (صنعت)
میل سازی (صنعت)
نساجی (صنعت)
سیمان سازی (صنعت)

پلیس +۱۰ (خدمات)
خوابار فروشی (خدمات)
مهمان سرا (خدمات)
آرایشگاه (خدمات)
بیمه (خدمات)
خشکشویی (خدمات)
اورژانس (خدمات)

کاربرگه شماره (3)

آشنایی با تقسیمات استان

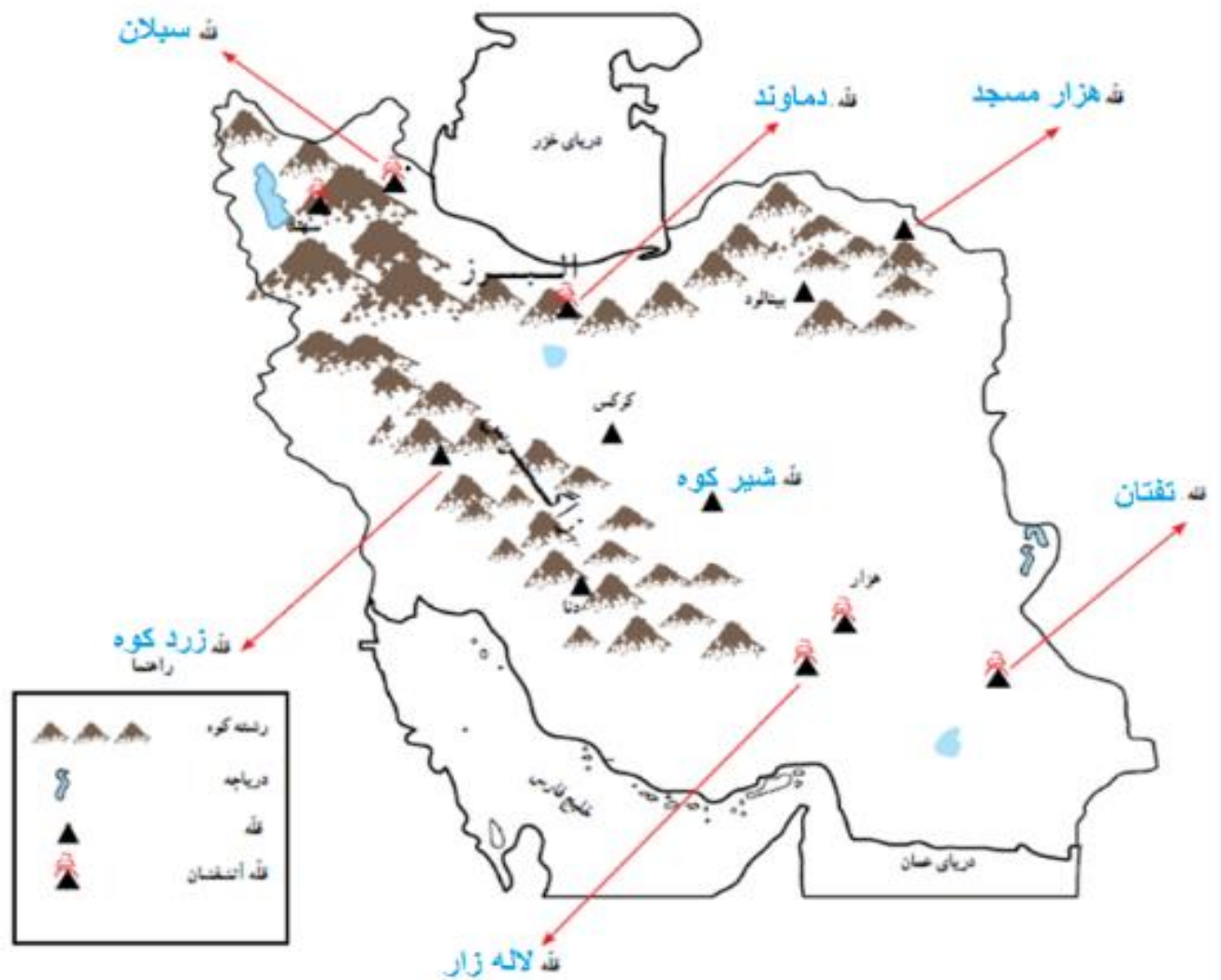
قسمت ب

استان زنجان 7 شهرستان، 16 بخش، 19 شهر، 46

دهستان و 958 آبادی دارای سکنه دارد.

کاربرگه شماره (4) قله‌های مهم ایران

جواب قسمت دوم:

قله های آتشفشانی: سهند، سیلان، دماوند، تفتان، هزار و لاله زار

کاربرگه شماره 5:

کاربرگه شماره (5) دشت و جلگه

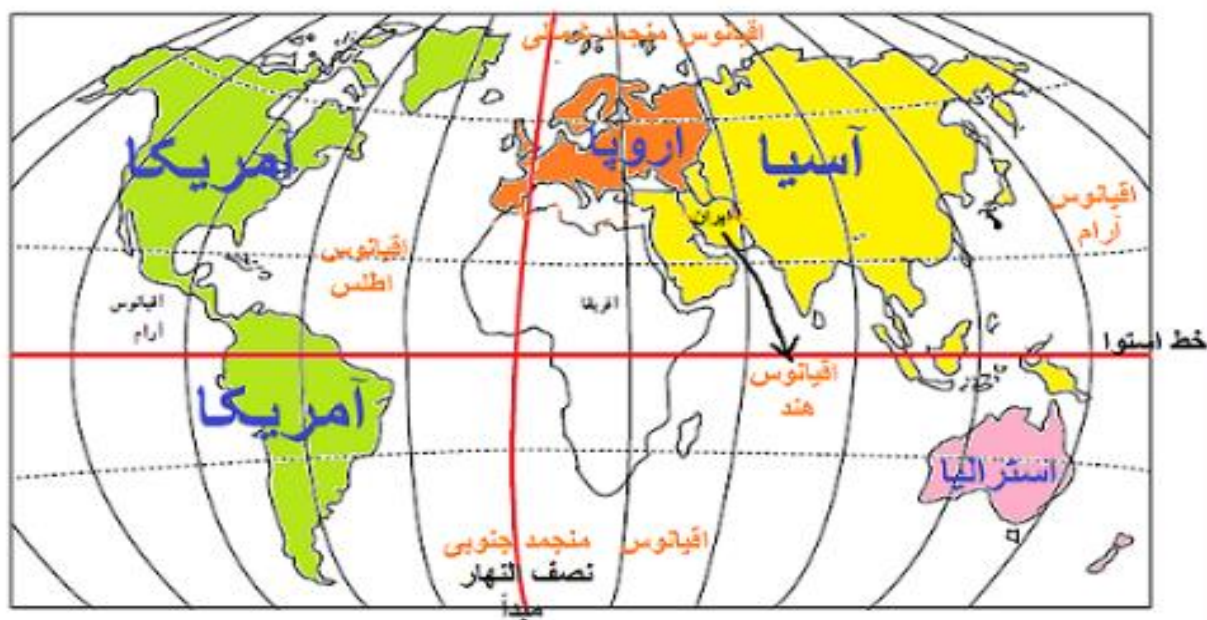
۱- روی مدل، کنار شماره‌ها، کلمه جلگه، دشت، کوهپایه، قلّه و رشته‌کوه را بنویسید.

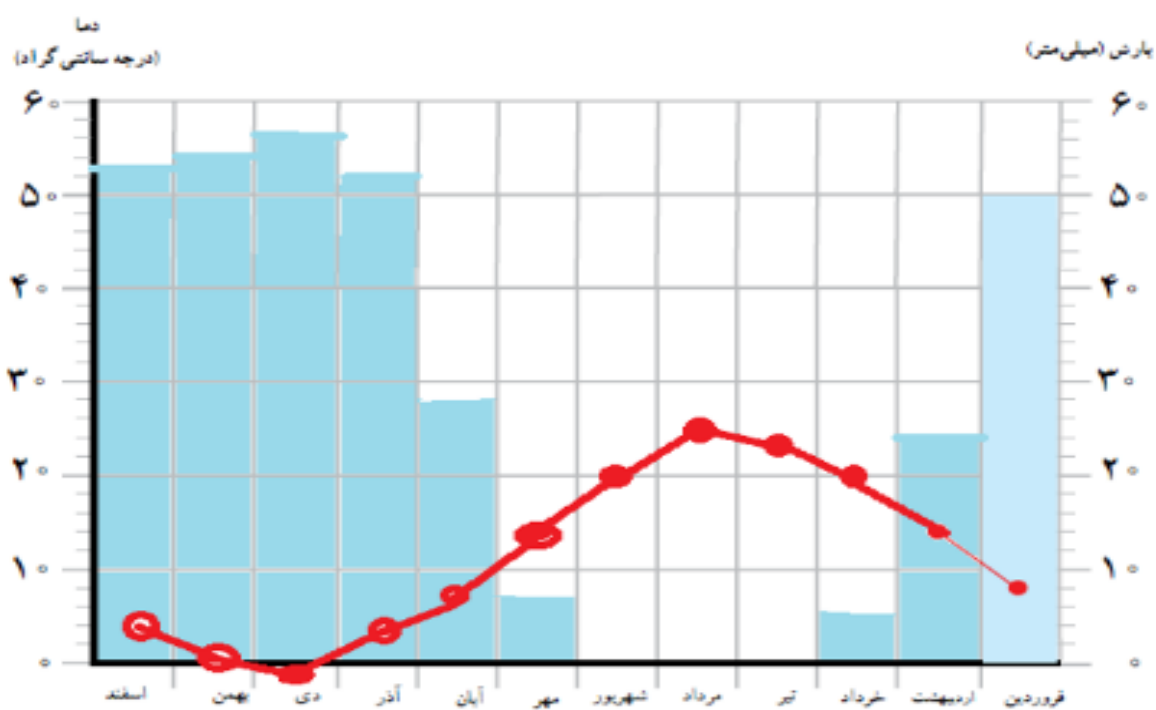
۲- نام جلگه‌ها و دشت‌های را که روی نقشه نوشته نشده، بنویسید. جلگه‌ها را با مداد سبز رنگ کنید.

کاربرگه شماره 6:

کاربرگه شماره (6) ایران در جهان

کاربرگه شماره 7:

کاربره شماره 8 :

ارتفاعات

- مختار و مرتفع‌ترین
- مختار و نیمه‌کوهستانی
- گدازه خشک
- گدازه‌های ساحلی جنوب

مقیاس

کاربرگه شماره 9:

نام	نام شهر یا منطقه	آب و هوا	ویژگی مسکن	نعلها	غذای محلی	سوغات و محصولات مهم
حاند	شهر اردکان استان یزد	خشک و بسیار گرم در تابستان	ساختمان‌ها گنبدی، تکیه و بادگیرهای بلند	کار در کارگاههای تولید زنت انار	اش انار	سرامیک - شمشه - چادر شب - دستمال - شیرینی محلی، حلوا زده
بارام	روستای بنیس استان آذربایجان شرقی	ناحیه‌ی کوهستانی (سرما و یخبندان در زمستان)	دیوارهای ضخیم جهت جلوگیری از نفوذ سرما	دامپروری و کشاورزی	کوفته تبریزی	زردآلو، سیب - محصولات دامی، گوشت و لبنیات
منبر	شهر اهرم استان بوشهر	ناحیه‌ی گرم و شرجی جنوب (زمستان معتدل و تابستان گرم و مرطوب)	خانه‌ها به علت گرما در وسط حیاط ساخته می‌شود.	ماهی‌گیری پرورش نخل	قلیه ماهی رنگینک	خرما سبدهای زیبا زنبیل، زیرانداز با شاخ و برگ خرما

recreated by thumbzilla.com

پاسمن	تنگرود استان گیلان	ناحیه معتدل خزری	خانه‌ها به علت بارندگی زیاد دارای سقف شیروانی و بالاتر از سطح زمین ساخته می‌شوند	چای، برنج و سبزیجات	میرزا قاسمی - باقلا قاتی - ترشی تره	سبب - زنبیل - زیراندازهای حصیری
-------	-----------------------	---------------------	--	---------------------	-------------------------------------	---------------------------------

کار برگه شماره 10:

1-

الف) آلودگی آب ها- ازبین رفتن آبزیان- ازبین رفتن بهداشت مردم - شیوع وگسترش بیماری ها- به وجود آمدن مناظر زشت و نازیبا

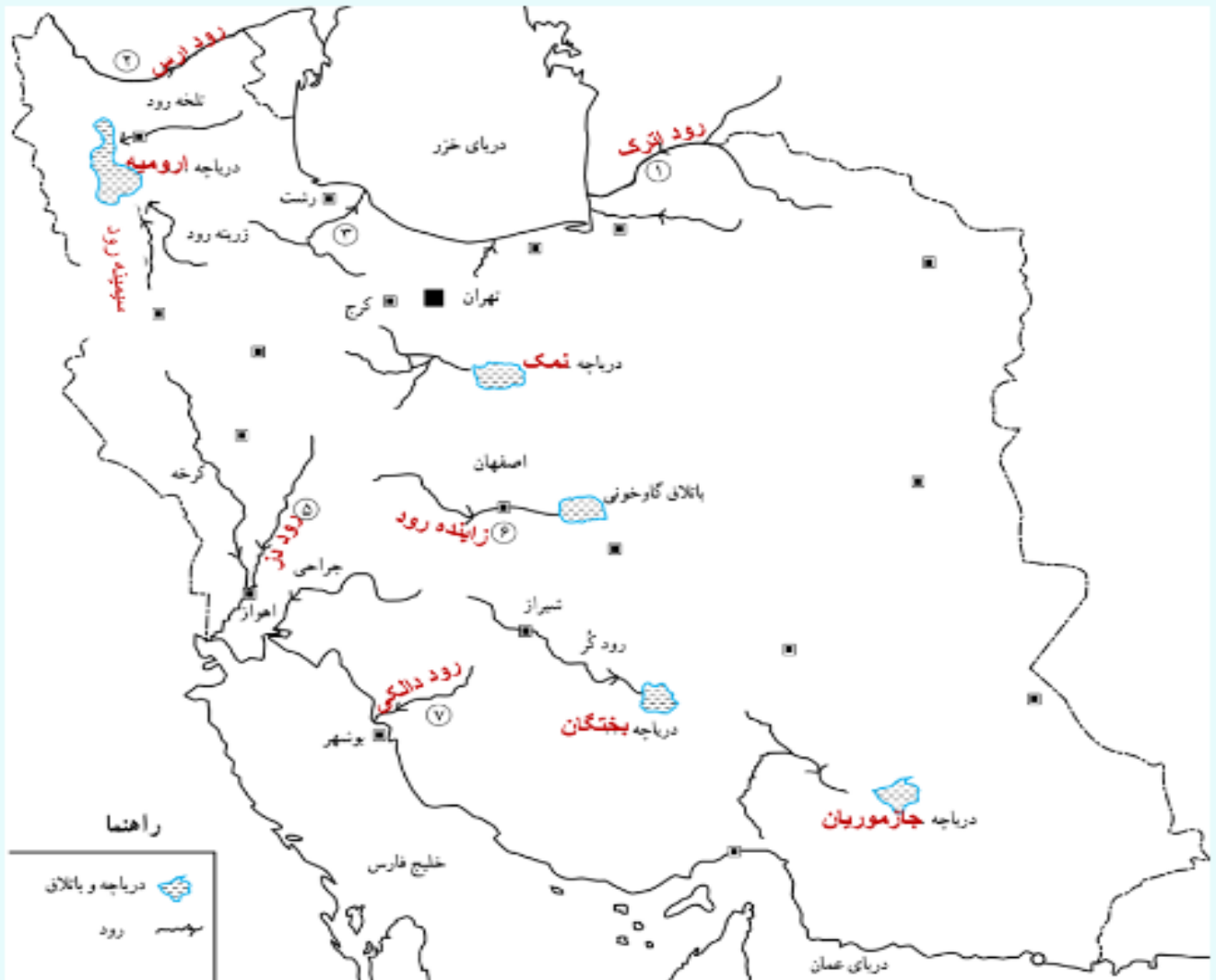
ب) آلودگی محیط طبیعی- زشت وناهمگونی محیط - به وسیله باد به نواحی دیگر پخش می شوند - این مواد تجزیه نشده و سالیان دراز در محیط باقی می مانند - گسترش انواع بیماری ها.

ج) ممکن است مزارع و جنگل ها طعمه حریق شده و ازبین بروند - جانوران و پرندگان وحشرات دچار سوختگی شده و نابود شوند- زیستگاه موجودات ازبین رفته و بسیاری از آنها یا ازبین رفته و یا مهاجرت کرده و تعادل زنجیره غذایی آن منطقه به هم می خورد.

د) تعدادی از پرندگان ممکن است کشته شوند- بسیاری از آنها دچار ترس و وحشت شده آن منطقه را ترک می کنند - تعادل زیست محیطی آنجا به هم میریزد - ممکن است این پرندگان تخم یا جوجه داشته باشند که در این صورت نسل آنها منقرض می شود.

2- بله - چون تبعات این کار در نهایت متوجه خود انسان ها می شود و در بسیاری از مواقع غیر قابل جبران است.

کاربرگه شماره 11

کاربرگه شماره 12

بسته به سلیقه دانش آموز و مصاحبه شونده دارد

کاربرگه شماره 13

پاسخ های پیشنهادی:

آبیاری باغچه:

- هنگام غروب و عصر که تبخیر کمتر است، باغچه را آبیاری کنیم.
- از آب باقی مانده شستن برنج، میوه و سبزی برای آبیاری باغچه و گلدان ها استفاده کنیم.

مسواک زدن:

- هنگام مسواک زدن شیر آب را باز نگذاریم؛
- از یک لیوان آب برای مسواک زدن استفاده کنیم.

حمام کردن:

- موقع شست و شو، دوش را باز نگذاریم.
- از دوش های مخصوص که قابلیت تنظیم آب کمتر دارند، استفاده کنیم.
- زمان حمام کردن را کوتاه تر کنیم.

شستن سبزی و میوه:

- ابتدا سبزی و میوه را در یک ظرف آب خیس کنیم تا پس از ضد عفونی با مقدار کمتری آب تمیز شوند.

- گل ها و ضایعات سبزی را بگیریم که آب کمتری مصرف شود.

شستن اتومبیل:

- به جای شیلنگ از سطل آب استفاده کنیم.
- حتی الامکان هر روز با پارچه های نرم دار ماشین خود را تمیز کنیم.

استفاده از ماشین لباس شویی:

- صبر کنیم لباس های کثیف به مقدار کافی جمع شوند تا دفعات کمتری ماشین لباس شویی را روشن کنیم.
- در شستن لباس های کم تر کثیف شده ماشین لباسشویی را در شستشوی سریع تنظیم کنید.

نظافت حیاط یا راه پله:

- از جارو برای جمع کردن آشغال ها استفاده کنیم نه از شیلنگ آب.
- برای شستن پله ها از سطل آب و زمین شوک استفاده کنیم.

کاربرگه ششم ————— 14

توجه : جواب ها تقریبی است

- ۱- با استفاده از مقیاس خطی و یک خط کش فاصله مکان ها
قزوین - تاکستان (35 کیلومتر)
محمدیه - قزوین (10 کیلومتر)
قزوین - بوئین زهرا (55 کیلومتر)
اشتهارد - بوئین زهرا (15 کیلومتر)
قزوین - هشتگرد (65 کیلومتر)

کاربرگه شماره 15

به نقشه توجه کنید و به سوزان‌های زیر پاسخ دهید :

– چند آژانس هواپیمایی نزدیک به حرم پیدا کنید و دور آنها را خط بکشید.

– آیا حرم به فرودگاه نزدیک‌تر است یا ایستگاه راه‌آهن **راه آهن**

– خیابان‌های اصلی در چهار جهت حرم مطهر را پیدا کنید و نام آنها را بنویسید.

– پارک کوه سنگی در کدام سمت نسبت به حرم مطهر قرار گرفته است **جنوب غربی**

کاربرگه شماره 16 :

- 1- شکل های پایین صفحه باید در تصویر بالایی پیدا شوند.
- 2-مرحله شکار- اندیشه نگاری
- 3-به منظور حفظ حکایتهای خود و تاریخ نویسی ابتدایی و انتقال تجربیات و شرح حال خود به فرزندان و نوادگان خود

کاربرگه شماره 17:

توجه:

منظور از این کاربرگه نیز بررسی شواهد و مدارک و پرورش مهارت مشاهده دقیق است و انتظار نمی رود همه به پاسخ معین برسند. پاسخ های احتمالی می تواند نانوایی و درست کردن نان، پارچه بافی، کوزه گری و سفالگری باشد. این مَهرها نشان می دهد که تقسیم کار در آن دوره صورت می گرفته و برخی افراد در بعضی کارها مهارت داشته اند. آنها برای انجام فعالیت های اقتصادی ابزار و وسایلی ابداع کرده بودند و ... .

تصویر اول: ریسندگی و بافندگی

تصویر دوم: ساخت ابزار آلات مورد نیاز

تصویر : نانوایی

1- با خواندن متن شماره 1 می توان استنباط کرد که:

کورورش بر مناطق وسیعی از جهان آن روز حکومت می کرده است. همچنین می توان دریافت که او یا سایر فاتحان آن روز که پس از تسخیر کشوری آن را غارت و ساکنانش را به قتل می رساندند، یا برده می کردند، متفاوت بوده و رفتاری متفاوت یا مغلوبان از خود نشان داده است و نه تنها ساکنان کشورها و شهرهای فتح شده را غارت و آواره نمی کرد؛ بلکه به باورهای آنان احترام هم می گذاشته و به آنها توهین نمی کند.

2- با خواندن متن شماره 2 می توان استنباط کرد که آریو برزن و

سورنا هر دو فرماندهانی نظامی بودند. هر دو فرماندهانی شجاع بودند که برای پاسداری از مرزوبوم ایران تا پای جان تلاش کرده اند.

3- آریو برزن قبل از سورنا می زیسته

است؛ زیرا آریو برزن در زمان هخامنشیان در برابر هجوم اسکندر مقدونی به

ایران، در برابر آنها ایستاد و با آنها جنگید،

اما سورنا در اواسط دوره اشکانی یعنی چند قرن بعد از آریو برزن می زیسته است و در برابر کراسوس فرمانده سپاه روم مقاومت کرد و پیروز شد.

کاربرگه ششم -اره 19

نام شهرهای دوره هخامنشی	اکباتان (همدان) ، رگ (ری) ، بیستون، پاسارگاد، پرسپولیس، نینوا، بابل ، سارد،
----------------------------	---

نام شهرهای دوره ساسانی	کومس (سمنان) ، ری، قم، قزوین، همدان، نهاوند، جلولا، تیسفون، بیستون، کرمانشاه، بزد، کرمان، بم، جیرفت، پرسپولیس، استخر، پاسارگاد، اهواز، شوش، به اردشیر، ریشهر، سیراف، فیروزآباد و اگو.
---------------------------	--

از این مقایسه درمی یابیم : که تعداد شهرها و جمعیت آن ها در دوره ساسانیان به طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است.

2- چند شهر از ایران باستان که در ایران امروز با همان نام یا نام دیگری وجود دارند.

ری، همدان، کرمانشاه، شوش، اهواز، نیشابور، دامغان ، نهاوند، توس ، فیروزآباد ، جیرفت
--

کاربرگه شمسه 20اره

- (آپ ← آب) ؛
- (آتر / آذر ← آتش) ؛
- (آرتاوهشتا ← اردیبهشت)
- (باژ ← باج خراج) ؛
- (پوسر ← پسر) ؛
- (پوهل ← پل) ؛
- (خرزنگ ← خرچنگ)؛
- (دات ← داد {عدل، دادگری}) ؛
- (دوش خم ← دژخیم) ؛
- (راستگ ← راسته (بازار)) ،
- (کی کوات ← کیقیباد) ؛
- (ماهیک ← ماهی) ؛
- (وُهومن ← بهمن) ؛
- (وهیشت ← بهشت) ؛
- (هورشید ← خورشید) ؛
- (هونر ← هنر) ؛
- (پیشگ ← پیشه) .

کار برگه ششم ————— ااره 21

مثال: (مَن) اَدَم

→ م - ن - ا - م

(بزرگ) وَزَرَک

→ و - ز - ر - ک

(داریوش) رَا رَی وَاوَش

→ ر - ا - و - ش

(پارسی) پَا رَس اِی ی

→ پ - ا - ر - س - ی

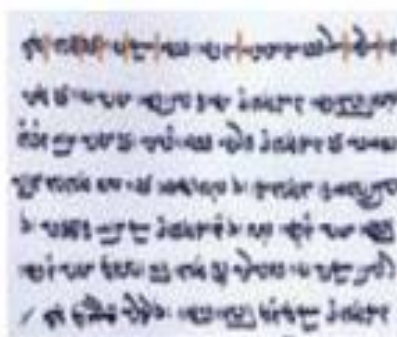
۲- نوع هریک از خط‌های زیر را بنویسید و بگویید در زمان کدام سلسله یا تمدن از آن استفاده شده است.

خط میخی:

در دوره

هخامنشیان

خط پهلوی:

در دوره

اشکانیان و

ساسانیان

خط تصویری:

قبل

از آریایی‌ها، در تمدن

هایی چون جبرلت و ایلام

خداایچنان کن سرانجام کار

که تو خوشنودگردی و ما رستگار